

vanjih! To so bili včasih dogodki, da se še sedaj nehote nasmejim, ko se jih spomnim. A kaj se hoče —: mažarščine se naučiti, bi bilo najboljšo. Nekoč sem pač poizkusil, pa ne gre. Zato treba biti tudi v prihodnje na take intermezze vedno pripravljen . . .

A to popoldne sem se mudil le kratko v čitalnici. Sililo me je na pokopališče, da si ogledam mavzolej znane slovenske obitelji Gorupove.

Res prekrasno! Če Rendić ne bi ustvaril ničesar kakor le ta umotvor, bi ga vendar narod njegov moral prištevati prvim svojim umetnikom. Duhovita ideja je krasno izražena. Idite, pogledajte in zamislite se v to skupino! Ko oče potrt sicer, a vdan v voljo božjo, zre za mrtvo družico, ki jo angela neseta v nebo, ko sinova stojita vsa pogreznjena v svojo veliko bol ob očetu, hčerke pa se ga oklepajo in plakajo in iščejo tolažbe pri njem: se dete ob strani brezskrbno igra s cveticami. Zanj smrt nima ne pomena ne žela in ne bridkosti . . .

Človek gleda in gleda, oko se mu nehote porosi, duša pa mu vzdihne z boljo in s hrepenenjem: „Mladost, mladost . . .“

A čas je potekal in tudi tukaj se je bilo treba ločiti!

In ločiti se je bilo treba od vseh teh krasnih krajev, ki jih je ravno danes spet ob-

sipalo solnce s kreščočim se zlatom. In dasi sem si zadnje dni že želel proč, mi je sedaj bila ločitev vendarle težka . . .

Ločiti se je bilo treba od tega veselega solnca, ki bi človek hodil pod njim leta in leta z otroško radostno dušo; ločiti od teh smejočih krajev, od skrivnostnega morja — ločiti se ter iti nazaj pod resno solnce, ki hodim pod njim z otožno in mračno dušo, iti nazaj med zamišljeno gorovje, nazaj v kraje, ki trepeta nad njimi vedna otožnost, otožnost prepada in žalost smrti . . .

A čemu mi je srce tako težko? Saj so tudi ti kraji tako krasni v svoji resnosti; moja otožna duša ljubi njihovo otožnost in plaka z njihovo žalostjo ob njihovem prepadanju. Zato povsem sodim vanje.

Nem sem sedel ob oknu kupejskem, pogled pa mi je še enkrat ljubeče plul tja čez morje, iskreče se v zlatu zahajajočega solnca, objemal je vile, vinograde, vrtove in hribe v ozadju — vse mi je bilo spet tako ljubo in drago! In vse, kar je oko zrlo, mi je duša še enkrat z zanosom poljubljala. Vlak pa je hitel — in tako sem odhajal s težkim srcem sicer, a z mnogimi lepimi in solnčnimi in dražestnimi spomini v njegovih skritih globinah iz smehljajočega, prelestnega južnega raja nazaj — v resni, otožni moj planinski raj . . .

Iz samotnega večera.

Nad mano kostanji šumijo,
in ura je polnoči,
svoj bajni pot sence hitijo,
nikogar na daleko ni.

Čuj, sem od večerne poljane
vesele se pesmi glasé!
Te pesmi — te meni so znane,
saj dom jim je moje srce.

Zavita v meglene temine —
to moje mladosti je pot . . .
Ah, tam čez vesele doline
jo nosi vesela perot . . .

In smehi veseli hitijo —
ah, moja mladost se smeji . . .
Nad mano kostanji šumijo,
in ura je polnoči . . .

Roman Romanov.